

**Utredning av behovet av
en kommunövergripande
verksamhet inom förskola
med hbtqi-profil**
Juni 2025

start.stockholm

Sammanfattning

Förskoleförvaltningen har utrett behovet av en kommunövergripande förskola med hbtqi-profil. Under utredningen har förvaltningen inhämtat information från en rad olika aktörer, såväl inom staden som externt. Utredningen visar att det inte finns behov av en specifik kommunövergripande förskola med hbtqi-profil. Däremot framkommer att kompetens inom hbtqi-frågor i förskolan är av vikt.

Utredningen visar att närheten till hemmet, gårdens utformning och att bli respektfullt bemött är sådant som är av vikt vid val av förskola. Vidare framkommer vikten av normkritiskt- och inkluderande arbetssätt hos förskolans medarbetare.

I dag finns 14 förskolor, från innerstad till ytterstad, som har fördjupad kompetens inom hbtqi-frågor genom certifiering eller diplomering. Vårdnadshavare kan välja någon av dessa förskolor var än i staden familjen är folkbokförd.

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Bakgrund och syfte	5
Metod	5
Resultatredovisning	5
<i>Skollag och läroplan för förskolan samt forskning</i>	<i>5</i>
<i>Civilsamhället.....</i>	<i>6</i>
<i>Samverkan.....</i>	<i>7</i>
<i>Välja förskola</i>	<i>7</i>
<i>Bedömning av barnets bästa</i>	<i>8</i>
Slutsatser	8

Bakgrund och syfte

I budget 2025 gavs förskolenämnden uppdraget att utreda behovet av en kommunövergripande verksamhet inom förskola med hbtqi-profil. Arbetet har skett i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna och redovisas senast 2025-06-30.

Årets budget anger att stadens arbete för att säkerställa de mänskliga rättigheterna ska intensifieras under 2025, vilket innefattar lika rättigheter och möjligheter för hbtqi-personer.

Metod

För att utreda behovet av en kommunövergripande verksamhet inom förskola med hbtqi-profil har förskoleförvaltningen inhämtat information från en rad olika aktörer. Förvaltningen har även tagit del av skollag, styrdokument samt eftersökt forskning på området.

Information om efterfrågan av förskola med hbtqi-profil har inhämtats från stadsdelsförvaltningarnas köhandläggare och stadens kontaktcenter. Stadsledningskontoret har bidragit med information om hbtqi-certifierade och hbtqi-diplomerade verksamheter. Vidare har förvaltningen varit i kontakt med två intresseorganisationer från civilsamhället för att ta del av behovet hos målgruppen. Dessa organisationer är RFSL Stockholm och Transammans.

I Stockholms stad finns det två öppna förskolor som erbjuder verksamhet för hbtqi-familjer på särskilda tider. Under utredningen har studiebesök genomförts hos dessa verksamheter i syfte att undersöka behovet av en kommunövergripande förskola med hbtqi-profil hos deras besökare. Förvaltningen har även varit i kontakt med Göteborg stad och Malmö stad för att undersöka om dessa kommuner har en liknande verksamhet.

Resultatredovisning

Skollag och läroplan för förskolan samt forskning

Huvudmannen för förskolan har ansvar att arbeta med aktiva åtgärder för att förhindra kränkande behandling av barn. Detta innefattar att bedriva ett målinriktat arbete och genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att barn utsätts för sådan behandling. Varje år ska huvudmannen upprätta en plan med dessa åtgärder, som ska redovisa vilka åtgärder som ska påbörjas och genomföras

under året (Skollagen, 2010:800, 6 kap, 6 – 8 §). Det är även ett krav att arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering (Diskrimineringslag 2008:567, 3 kap, 2 §).

I förskolans läroplan framgår att alla som arbetar inom förskolan ska främja alla människors lika värde. Det framgår även att inget barn i förskolan ska bli utsatt för diskriminering på grund av bland annat könsöverskridande identitet eller uttryck eller sexuell läggning, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till (Lpfö 18, s. 5). Vidare anger läroplanen att alla barn i förskolan ska få förutsättningar att utveckla respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna (s. 12).

Utredningen har inte funnit forskning som är aktuell för det specifika uppdraget avseende kommunövergripande förskola med hbtqi-profil.

Civilsamhället

Förskoleförvaltningen har varit i kontakt med organisationerna RFSL¹ Stockholm och Transammans² Öst.

RFSL Stockholm är leverantör för Stockholms stads diplomutbildning för ett hbtqi -kompetent och normmedvetet bemötande. Efterfrågan på dessa utbildningar har ökat sedan förra året, både från förskolor och öppna förskolor. Transammans Öst hänvisade vidare frågan till Transammans förbundskansli.

Det har inte framkommit efterfrågan av en kommunövergripande förskola med hbtqi-profil i dialog med civilsamhället. Det som framkommit är vikten av att förskolans medarbetare har kompetens inom hbtqi-frågor och har ett normkritiskt och inkluderande bemötande. Det är av stor betydelse att förskolan är en trygg plats för alla. Geografisk närhet mellan förskola och hem är en annan viktig aspekt vid val av förskola. Utredningen visar därtill att det förekommer skepsis mot särskiljande åtgärder för barn i hbtqi-familjer.

Sammanfattningsvis lyfter civilsamhället att det, i stället för en specifik hbtqi-profilerad förskola, behövs ett aktivt arbete för kompetens inom normkritik och ett inkluderande arbetssätt i alla

¹ RFSL står för riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoner, queeras och intersexpersoners rättigheter

² Transammans är förbundet för transpersoner och närstående.

förskolor. Det finns behov av kunskap om transfrågor och könsidentitet/könsuttryck hos förskolans medarbetare.

Samverkan

De stadsdelsförvaltningar som inkommit med uppgift om efterfrågan av förskola med hbtqi-profil visar att efterfrågan förekommit vid ett (1) tillfälle under 2024. Det har inte inkommit några frågor om förskola med hbtqi-profil till stadens kontaktcenter.

Förskoleförvaltningen har varit i kontakt med Göteborg stad och Malmö stad. Ingen av dessa kommuner har kommunövergripande förskolor med hbtqi-profil.

Förskoleförvaltningen har genomfört studiebesök i de två kommunala öppna förskolor som har specifika öppettider för hbtqi-familjer. Båda verksamheterna har besökare från såväl närområdet som övriga staden och mer långväga besökare från olika delar av Storstockholm. Studiebesöken ger en samstämmig bild. Det framkommer inte någon efterfrågan av förskola med hbtqi-profil. Besökarnas frågor om förskola är desamma som i övriga föräldragrupper, där närhet till hemmet, gårdens utformning och pedagogik är exempel på sådant som spelar roll för val av förskola. Därtill framkommer vikten av att förskolans medarbetare har ett respektfullt bemötande och ett normkritiskt förhållningssätt samt att barnen ska få möta mångfald.

Välja förskola

Vårdnadshavare har möjlighet att söka förskoleplats inom hela Stockholms stad, oavsett i vilket stadsdelsnämndsområde som vårdnadshavaren är folkbokförd. Det finns därmed möjlighet att välja en hbtqi-certifierad eller diplomerad förskola redan idag. Det är dock det stadsdelsnämndsområde som vårdnadshavaren är folkbokförd i som ska säkerställa att barnet har en plats i förskolan, om de inte får plats på den förskola vårdnadshavarna har ansökt om plats.

I Stockholms stad finns 14 förskolor som har hbtqi-certifierats eller genomfört stadens diplomutbildning för ett hbtqi-kompetent och normmedvetet bemötande³. Dessa förskolor finns i Bromma, Hässelby-Vällingby, Södermalm och Skärholmen.

³ Siffra per februari 2025

Bedömning av barnets bästa

I FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) framgår att vid alla åtgärder som rör barn ska barnets bästa beaktas. Bedömningen utgår i denna utredning från

- Artikel 2 – Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 28 – Barn har rätt till utbildning. Grundskolan ska vara obligatorisk, kostnadsfri och tillgänglig för alla.
- Artikel 31 - Barn har rätt till lek, vila och fritid.

Det är vårdnadshavare till barnet som väljer förskola, vilket även skulle vara fallet för en kommunövergripande förskola med hbtqi-profil. Detta kan komma att påverka den mångfald barn möter i förskola, inom såväl en hbtqi-profilerad förskola som andra förskolor. Människors olika levnadsvillkor skapar möjlighet för barn att spegla sig i olikheter vilket förskoleförvaltningen bedömer vara för barnets bästa.

Förskoleförvaltningen menar att det bästa för barnet är att alla barn – oavsett vilken förskola barnet går på - får möjlighet att uttrycka sin identitet utan att bli utsatt för diskriminering. Detta gäller även barn som identifierar sig som eller i framtiden kommer identifiera sig som hbtqi-personer.

För att kunna ta del av utbildningen i förskolan har den geografiska närheten stor betydelse. Det kan innebära att barn på en kommunövergripande hbtqi-profilerad förskola skulle få längre resväg till förskolan, vilket skulle kunna ha en negativ påverkan på barnets möjlighet till vila och fritid.

Sammantaget gör förskoleförvaltningen bedömningen att det bästa för barnet är om alla förskolor har en god kompetens kring hbtqi-frågor.

Slutsatser

I utredningen har det inte framkommit behov av eller efterfrågan av en kommunövergripande förskola med hbtqi-profil.

Förskolan ska främja alla lika människors värde och inget barn eller närstående till ett barn ska bli utsatt för diskriminering eller annan kränkande behandling. Det innebär att alla i förskolan behöver ha

den kompetens, inkluderat kompetens i hbtqi-frågor, som krävs för att förskolan ska kunna svara upp mot detta uppdrag.

Utredningen visar att det behöver finnas god kompetens kring hbtqi-frågor inom förskolan. Antalet förskolor som har genomgått hbtqi-certifiering eller hbtqi-diplomering visar att de finns förskolor med en fördjupad kompetens. Dessa förskolor finns både i ytterstaden och innerstaden, dock inte i alla stadsdelsnämndsområden. Förskoleförvaltningen är av uppfattningen att den geografiska spridningen innebär att vårdnadshavare har möjlighet att välja förskola där medarbetarna har denna fördjupade kompetens. Om fler förskolor skulle hbtqi-diplomeras eller certifieras skulle kompetensen kunna öka ytterligare.

Förskoleförvaltningen menar att en utveckling av sökfunktionen för förskola på start.stockholm skulle kunna underlätta för vårdnadshavare att välja förskola med fördjupad hbtqi-kompetens. En sådan funktion skulle kunna innebära möjlighet att filtrera vilka förskolor som är certifierade eller diplomerade inom olika områden.

Utifrån ovan resonemang menar förskoleförvaltningen sammanfattningsvis att:

- Utredningen visar inte ett behov av en kommunövergripande förskola med hbtqi-profil.
- Alla förskolor behöver ha god kompetens kring hbtqi-frågor.
- Vårdnadshavares möjlighet att söka förskola med fördjupad kompetens inom hbtqi-frågor skulle stärkas om det var sökbart på start.stockholm.
- Kompetensen inom området skulle öka om fler förskolor hbtqi-diplomeras alternativt certifieras.